

# Reggeli Újság

5. évfolyam

Felelős szerkesztő:  
vitéz ARVA DEZSŐ

158. szám

## Péntek délelőtt újabb terrortámadás érte Budapestet

### Több ellenséges négymotoros bombázót lelőttek – Magyar csapatok Kolomea térségében sikeresen verték vissza a Szovjet támadását

Berlinből jelenti az Interim: Magyar és német légvédelmi ütegek, német és magyar vadászókkal együttműködve július 14-én a délelőtti órákban Nyugatmagyarország felett felvették a harcot az erős vadászvédelem kíséretében berepült északamerikai bombázó kötelékekkel. Az ellenség Budapest irányában továbbrepülve fokozódó ellenállásra talált és repülőgépeket veszített.

A Német Távirati Iroda jelenti: Július 14-én a délelőtti órákban egy északamerikai bombázókötelék repült be erős vadászvédelem mellett Olaszországból a Duna térségébe s terrortámadást intézett Budapest területe ellen. Német és magyar vadászok szembeszegültek már a berepülés útján a bombázókkal és harcászottak az ellenséggel és több ellenséges bombázót megsemmisítettek. A német és magyar légvédelmi tüzéség kötelékei is eredményesen harcoltak az ellenséges alakulatok ellen. Budapest körzetében is több négymotoros bombázó lezuhánását figyelték meg.

### Szovjet–angol és török megbeszélések

Stockholmból jelenti a MTI: Az Associated Press jelentése szerint a török fővárosban jelenleg tárgyalások folynak egyrészt az ankarai szovjet és angol nagykövetelek, másrészt a török politikai élet vezetői között. Ezek a megbeszélések vannak hivatva azoknak a kérdéseknek a megoldására, amelyeket a kairói értekezleten nem sikerült elintézni.

A katonai megbeszélések megkezdése előtt azonban le kell küzdeniök azt az elkeseredett hangulatot, amelyet a kairói értekezlet után a szövetségesek vádaskodásai Törökországban kelte-ek. Mint ismeretes, akkor azzal vádolták a szövetségesek Törökországot, hogy szerződéseit megszegte. Törökország erre a vádra azzal válaszolt, hogy a szövetséges országok nem látták el elegendő hadianyaggal és fegyverrel, hogy beleavatkozhasson a háborúba.

Az Egyesült Államokat is értesítették, hogy tíz nap óta folynak a tárgyalások Ankarában.

A törökök két pontban foglalták össze azokat a biztosítékokat, amelyeket kérnek. Az első kérdés Törökország háborúáni területi és politikai sérültségének kérdése, a másik a megígért fegyverszállítások pontos beérkezése.

A Svenska Dagbladet ankarai tudósítója megjegyzi, hogy még teljesen bizonytalan, hogy Törökország belép-e a szövetségesek melet a háborúba, vagy ezek a tárgyalások is kudarcra végződhetnek.

### ANGLIA FORRADALOM ELÉ MEGY

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: Londonból jelentik: „Anglia forradalom elébe megy – írja Acland az angol Commonwealth párt alapítója és vezetője. Nem tagadható ugyanis, hogy forradalmi légkörben élünk – írja. A helyzetet még feszültebbé teszi, hogy a mai Anglia „dinamikus elemei” nem érvényesülhetnek teljes mértékben, amíg a régi állami rend fennáll. Már 1900 óta nem nem dinamikus önálló kis vállalkozók, hanem a plutokraták kis csoportja irányították az ország gazdasági életét. A dinamikus elemek energiája ennek következtében parlagon maradt Angliában és ezek ma mindenütt fellelhetők. Mindazokat az embereket a régi angol kormányzati rendszer által felállított elvek tartják béklyókban, de ezt a köteléket egy napon ellenállhatatlanul szétépik véres forradalommal, ha az angol nép elég fiatal és erős marad addig. Ha az angoloknak nincs meg az ehhez szükséges erejük, akkor elfajult nép, amely már csak a mulibani hagyományok erőiből él és nem tud lendületével hozzájárulni jövője kialakulásához.

### ELESETT AMERIKAI TABOROK

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit rádió szerinti hivatalosan közölték, hogy Roosevelt Teddy dandártábornok, néhai Roosevelt Theo-

dor elnök fia, aki a 4. északamerikai hadosztály helyettes parancsnoka volt, az inváziós arcvonalon életét veszítette. Szerdán este egy támadás után halt meg Normandiában levő sátrában.

### Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli a vezéri főhadiszállásról: A normandiai partraszállási hídlo nyugati részében az északamerikaiak új erőket vetettek harcba és folytatták támadásaikat S. Lo irányába. Az elkeseredett harcok után az ellenség súlyos veszteségek árán csapatainkat egyes helyeken lényegtelenül visszaszorította. Egy helyen sem sikerült neki a szorgalmazott áttörést kierőszakolnia. A súlyos harcok nem esikelő heveséggel tovább tartanak.

A haditengerészet biztosító harci járművei a holland partok előtt lövéseikkel felgyújtottak két brit gyorsnaszádot: Egy saját előőrhajót elvesztett.

NagyLondon területére továbbra is súlyos megtorló tűz nehezedik. Olaszországban az ellenség tegnap a Volterrától északra és a Tiberis mindkét oldalán Citta Di Castello szakaszán folyt támadásokra szorított. Itt egész nap elkeseredett, és változó sikerű harcok folytak egy-egy magaslati pontért. A nagy ember és anyagvesztesség ellenére sem sikerült az ellenségnek teret nyerni.

A front mögötti területen és a felsőolaszországi térségben több bandacsoportot és szabotázsoszlágot semmisítettünk meg.

A keleti front déli szakaszán német és magyar kötelékek Kolomea térségében visszautasították a bolsevisták helyi előretöréseit. Lucktól nyugatra hadosztályaink egy előugró frontívólt parancsszerűen elszakadtak és az új állásokban véresen visszaverték az ellenség támadásait.

Az ellenségtől zavartalanul végrehajtott elszakadó mozdulatainkkal kapcsolatosan a Pripjet mocsarak vidékén Pinszk várost kiürítettük. A középső frontszakaszon hadosztályaink megghusították a Szovjet további áttörési kísérleteit. A harcok súlypontja itt Grodno-tól keletre és északra volt, ahol erős ellenséges páncélos, gyalogsági és lovassági kötelékeket állítottak meg.

A régi litván főváros Wilna helyőrsége parancsnokának Stahal vezérőrnagy vezetésével a fölényben levő ellenséges erőkkel szemben öt napon át tanúsított ellenállás után parancsszerűleg áttörte a Szovjet bekerítő gyűrűt és a nyugatra Tolsdorf ezredes vezetésével készenlétben álló német csapatokhoz küzdötte magát. A két harcscsoport közelesegteljesítése és kitarása a legnagyobb elismerést érdemli meg.

A wilnai harcokban a légi haderő egyik légharító ütege is kiválóan kitüntette magát Müller százados parancsnoksága alatt. Dina-burgtól délre valamint a Duna és a Pejusz tó között a bolsevisták számos támadását a helyi betörésekelreteszéléssel szétvertük.

Csatarepülőkötelékek tegnap ishatásosan avatkoztak be a földön folyó harcokba és mélytámadásokkal az ellenség számos páncélosát, lövegét és járművét semmisítették meg.

Északamerikai bombázók tegnap ismét terrortámadást intéztek München ellen. Légvédelmi erőink 29 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Egyes brit repülőgépek az elmúlt éjszaka bombákat dobtak a rajna-westfáliai körzetre.

### Hajógyülekezések a Szajna öbölben

Berlinből jelenti az Interim: A Szajna öbölben a hajócsoporthasulások az utóbbi 48 óra alatt erősen fokozódoak. A szövetségesek nyilvánvalóan azt tervezik, hogy az utóbbi napokban a normandiai arcvonalon elszűvedett súlyos veszteségeik kiegyenlítésére nagyobb tömegben rakjanak partra csapatokat és hadianyagot. Szerdán 96 teherhajót és szállítóhajót számláltak meg az Orne torkolata előtt. Rombolók és más járművek erősen biztosítják ezeket a hajókat. Megfigyelték még egy csalahajót és legalább három cir-

kalót is. Szerdán este és csütörtök hajnalban a német parti ütegek Le Havre körzetében tűz alá vették a hajókat, de az eredményt a rossz látási viszonyok miatt nem tudták megfigyelni. A teher és szállítóhajókról távol a partoktól kisebb partraszállító csónakokra teszik a csapatokat és hadianyagot. A súlyos veszteségek árán kiharcolt Cherbourg kikötője berendezéseinek elpusztítása következtében minden remény és várakozás ellenére idáig még teljesen használhatatlan.

<p><b>NEMZETI</b> (volt APOLLO) FILMSZÍNHÁZ Július 15-től 19-ig</p> <p>Német premier vigjáték!</p> <p><b>A MINTAFÉRJ</b></p> <p>Főszereplők: Hans Moser, Hedwig Bleibtreu, Ildo Lingen, Eise Eisler és Lucie Engländer UFA mozivász. hirdető</p>	<p><b>ATTILA</b> (volt ODEON) FILMSZÍNHÁZ Július 14-től 17-ig</p> <p><b>Az 5-ös számú őrház</b></p> <p>Főszereplők: Bullá Emma, János Pál, Bifony József, Hajmássy Miklós, Tolonay György, Vándory Gusztáv és Petőcs Ferenc</p>	<p><b>ZRINYI</b> FILMSZÍNHÁZ Július 15-től 18-ig</p> <p>A magyar filmgyártás kimagasló alkotása</p> <p><b>Üzenet a Volgapartról</b></p> <p>Főszereplők: Székely János, Bifony József, Ildo Lina, Petőcs Ferenc és Vándory Gusztáv UFA mozivász. s. h. hirdető</p>
--	---	---

**Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor MATINÉ**

**Csevelés előtt a második német megforrólógegyver**

**A V-2 sokszorososan felülmúlja a V-1 hatását**

Berlinből jelentik: A V-1 úgy aránylik a V-2-höz, a második számú német titkos megforrólógegyverhez, amely bevelés előtt áll, mint a Moszkito repülőgépek bombázása ezer négyezer orosz repülő tömegbombázáshoz.

Ezt a bejelentést tette dr. Semler Rudolf a német rádióban.

Bejelentette még hogy a hadilengérszet új harci eszközéről technikai okokból továbbra sem közölnek részleteket. Lehet, hogy robbanó est, újszerű repülőgép vagy torpedó vagy mind a három kombinációja. Figyelemreméltóak az új harci eszköz kiváló eredményei erősen páncélozott egységekkel szemben.

**Külön érdekképviselőket bannak a keresztény vallású zsidók**

A hivatalos lap pénteki száma közli a m. kir. miniszterium rendeletét a zsidók önkormányzata és érdekképviselői tárgyában kiadott 1520/1944. M. E. számú rendelet módosításáról, illetőleg kiegészítéséről.

A rendelet szerint az 1240/1944. M. E. számú rendelet első szakaszában meghatározott megkülönböztető jelzés viselésére köteles azok a zsidók, akik keresztény vallásfelekezethez tartoznak, különálló önkormányzati és érdekképviselői szervezetbe tartoznak, amelyek elnevezése:

**Magyarországi Keresztény Zsidók Szövetsége.**

Az e szervezet kölékébe tartozó zsidók a Magyarországi Zsidók Szövetségének nem tagjai. Az 1520/1944. M. E. számú rendelet 1. §. (3) bekezdése 2-4 §-ainak, valamint 7. §-ának rendelkezéseit a jelen rendelet 1. §-ában említett zsidókra, illetőleg a Magyarországi Keresztény Zsidók Szövetségre is megfelelően irányadók.



Július 13-tól 16-ig

Német premierfilm

**Rejtély**

Főszereplők: WILLI RIRGEL, MARITHE HARELL

egyenlő magyar és Ufa hirdető

Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órakor vasár- és ünnepnapokon d. e. 11 órakor Matiné

**Három évre szállította le a Kuria a baccszenliváni férjgyilkos asszony büntetését**

**Elfogadta a legfelsőbb bíróság a védő indóit és csak jogos önvédelem túllépésének minősítette az asszony tettét**

Olvasóink jól emlékeznek arra a borzalmas családi drámára, amely az év január 14-én játszódott le Baccszenliván községben. Ezen a napon találta meg a baccszenliváni csendőrs a községből kivezető országúton Csizmár Antal községi mechanikus borzalmasan összeroncsolt holttestét. A csendőrség néhány órá belül el is fogta a gyilkost Csizmár feleségének személyében. A törvényszéki tárgyalás során azután az egész borzalmas családi drámára fény derült. Világossá lett az, hogy a fiatal pár között házasságkötésük óta állandó veszekedések voltak napirenden. A férj iszákos volt s állandóan gyötörte, kínoztatta az asszonyt.

A véres hajnal előtti estén és éjszakan is a koresmában mulatott Csizmár és részegen ment haza. Ismét gorombáskodni kezdett a családjával, amikor pedig életveszélyesen megfenyegette őket, az asszony dulakodni kezdett

vele s a szobába behozott fej-szévével megölte.

Az asszony összesen 26 sebet ejtett férjén. Miután a férj kiszenvedett, az anyja segítségével az asszony kivitte az országútra. A csendőrs az országúton találta meg a holttest mellett kerékpárját is.

A törvényszék ez év februárjában Csizmárnét erős felindulásban házastársron elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és

hat évi fegyházra ítélte.

Csizmárné védője, dr. Mironiczky Iván ügyvéd újján fellebbezést jelentett be. A szegedi kir. ítélőtábla néhány héttel ezelőtt tárgyalta az ügyet és helybehagyta a kir. törvényszék ítéletét. Végső fokon a kir. Kuria foglalkozott az ügygel és Csizmárné büntetését három évre szállította le.

A kuria ítéletében kimondja, hogy Csizmárné tettét a jogos önvédelem túllépésének kell minősíteni.

**14-28 napi szabadságot kapnak a bombakárosult katonák**

**A hozzátartozók is kérhetik a szabadságot**

A ténylegesen szolgáló bombakárosult tiszteknek és legénységi személyeknek a honvédelmi miniszter a vezérkar főnökével egyetértésben szabadságot engedélyez. A szabadság tartama a károsodás mérvéhez képest 14, illetve 28 nap és mind a hárországbán, mind a hadművelési területen szolgálatot teljesítő hivatasos és nemhivatasos tiszték és legénységi személyek részére engedélyezhető. Ezt a szabadságot a bombakárosult ténylegesen szolgáló katonai személy

legközelebbi hozzátartozója, rokona, ismerőse vagy hatósága is

kérheti.

A honvédelmi miniszter gondoskodott arról hogy a bombakárosult ebben a szabadságban a legrövidebb idő alatt részeshüljön.

A honvédelmi miniszter erre vonatkozó rendelkezést a folyó évi 19. számú Honvédségi Közlöny és a folyó évi 97. számú Budapesti Közlönyben hirdette ki.

A bombakárosodást hatósági igazolványai kell igazolni és a szabadságot a legközelebbi katonai állomásparancsnokságtól, vagy állománytáparancsnokságtól, esetleg csendőrs újján kell kérni. (MTI)

**Erdőben bujkált, szalmakazalban aludt a hernádutcai hulladarabolók cinkosa**

**Dobos Istvánt szerelme Szanyi Júlia rejtegette**

A hernádutcai hulladarabolók cinkosa — mint a Reggeli Újság jelen este — a rendőrségen van. Beismerie, hogy a fürdőszobában ő is ültette az áldozatokat.

— Nagyon sajnáltam őket — mondta — és ezért én csak a kezemmel éppen csak rájuk ütöttem. A kihallgatás során természetesen kiderült az is, hogy Dobos nemcsak a kezével, hanem vasdoronggal is „ütöge”tt. A gyilkosság június 27-én, kedden hajnalban történt. Dobos István

3800 pengő, kapott

és akkor barát nőjéhez, Szanyi Júliához menekült. Mindketőjüknek égett a föld a talpa alatt. Szanyi

Júliát lopás miatt, körözék. Az állvilági szerelme régóta tartott már ketőitök között. Mindketen bajban voltak és egyetértettek abban, hogy menekülniök kell. Napokig bujkáltak a hűvösvölgyi erdőben. Fáztak a kevés takaró alatt, amit magukkal hoztak, mert csak

a bokrok alján húzták meg magukat.

Az élelem is elfogyott, amit hoztak és ekkor otthagyták a hűvösvölgyi erdőt. Máriairemele elhagyott részén napokon keresztül laktak egy szalmakazalban. Az egész napot aludták és csak éjszaka jöttek elő a szalma-

kazalból

levegőzni. Utána Pesthidegkúrtamenek. Az élet a szabadban egyküknek sem tetszett és a lány vette fel az ötletet, hogy jöjjenek vissza Pest-re és

hételjenek lakást álnéven.

A lány szerzett egy albérleti szobát a Lehel utca környékén. Dobos csak este lopozott be a lakásba és pár órai alvás után már kora hajnalban távozott. Egész nap a Városligetben és külélki kocsmákban bujkált. A szerelmespár bujkálása addig tartott, míg a rendőrség Szanyi Júliát fel nem ismerle és akkor mindketőjüket elfogták.

**Változás az úvidéki ügyészség vezetésében**

A Kormányzó Ur Öfóméltósága a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Eckert Lászlót, az úvidéki kir. ügyészség elnökét,

a pestvidéki kir. ügyészség elnökévé helyezte át

Az úvidéki kir. ügyészség elnökévé

dr. Hécezy Lajos pestvidéki kir. ügyészt

nevezte ki.

A Kormányzó Ur Öfóméltósága dr. Ijjas István zombori kir. törvényszéki jegyzőt a dárdai kir. járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki.

**Bírósági előléptetések és kinevezések**

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Cserei Gyula sátoralaujhelyi kir. ügyészt az úvidéki királyi ügyészséghez helyezte át. Dr. Peterka József úvidéki kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanide jegyzővé, dr. Péter Pál ügyvéd, tőszegi lakost a zombori kir. járásbíróshoz titkárrá, dr. Wittinger Géza óbecsei kir. járásbírósi joggyakornokot bírósági aljegyzővé, dr. Prehofer Elemér zombori lakost a szegedi kir. ítélőtábla kerületébe bírósági joggyakornokká, Nikolics Boraszlav úvidéki kir. törvényszéki irodaségódtisztet ugyanoda irodatiszté, Biró Oga úvidéki kir. járásbírósi, Faragó Emil topolyai kir. járásbírósi, Bábity Júlia zombori ügyészségi díjnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén ideiglenes minőségű kezelőkké, Mohács József úvidéki kir. járásbírósi kiségitő szolgát jelenlegi alkalmazási helyén II. osztályú altiszté, Tóth József úvidéki kir. törvényszéki fogházort fogházormesterré kinevezte.

**Hol kapható Budapesten a Reggeli Újság?**

Keleti u. 11 (II. o. folyosó) Szt. Gellért-ter BSzKRT város Erzsébet-körút 39. Rákóczi-út 6. Rákóczi-út 21. Erzsébet körút 1.



# HALLÓ

Az angol hírügynökség jelentése Ankarában erős politikai feszültségről számolnak be. Az Exchange azt jelenti, hogy ez Szovjetországban Törökország irányában megváltozott magatartásának következménye. Vinogradov szovjet nagykövet Szaradzoglu miniszterelnök elé terjesztette a Szovjet kormányhoz azt az álláspontját, hogy Törökország azonnal, tökéletes együttműködésbe kezd a szövetségesekkel.

Von Kluge vezértábornagy az újonnan kinevezett nyugati főparancsnok szemleutatót tett a Csatorna partján és megvizsgálta a parti erődítményeket.

Bagrianov bolgár miniszterelnök öhajára a kormány tagjait bemutatták a királynak. A királyné és Mária Lujza hercegnő ez alkalommal teán látta vendégül a kormány tagjait. A miniszterelnök több ifjúsági könyvet ajándékozott a királynak, az első elemi sikeres elvégzése után.

Izstambuli jelentés szerint a „Kasbek” nevű török motoroshajón 742 bolgáriai zsidó érkezett Izstambulba, akik onnan Palesztinába utaznak tovább.

Római angolszász körökben arra számítanak, hogy Roosevelt elnök küszöbönálló európai útja során Rómába is ellátogat. A Fehérház cáfolata ellenére is azt hiszik, hogy ez az utazás a közeljövőben megtörténik.

Az Ulus című török lap jelentése szerint Arikán berlini török nagykövet repülőgépen Izstambulba érkezett, ahonnan tovább folytatja útját Ankarába.

Az Egyesült Államok légi erejének főhadiszállása azt állítja, hogy „az amerikai hadászati légi támadások első hat hónapjában” 3500 repülőgépet vesztek az amerikaiak. Ennek kétharmada tíz főnyi legénységgel ellátott repülőbombázó volt.

A Német Távirati Iroda ismerteti a brit hírszolgálat jelentését, amely szerint Petterson amerikai hadügy-minisztériumi államtitkár annak érdekében szólalt fel, hogy az Egyesült Államok a háború után is tartson „hatalmas” hadsereget készenlétben. A repülőgépgyártásnak szintén rendelkezésre kell állnia a háború után is és fel kell készülnie „minden komoly eshetőségre”.

Lisszaboni jelentés szerint július 12-én a Drottningholm svéd gőzös fedélzetén 919 birodalmi német érkezett a portugál fővárosba annak a hazaszállítási akciónak keretében, amelyet a külügyi hivatal indított ellenséges országokban élő és internált birodalmi németek hazautazás érdekében. A visszatérő németek különvonaton utaznak haza Németországba.

## Tájékoztató

A bombakárosultak javára szánt adományát a 151.006. sz. postatakarékpénztári csekkszámra fizesse be. Befizetési lap minden dohányárudában 2 fillérért kapható.

A csekkszámra elnevezése: „B. M. légi támadások áldozatainak megsegítése letéti számla. Budapest. 151.006.”

Téves befizetések elkerülése végett ezzel a jelzéssel a befizetési lapot el kell látni.

Természetbeni adományokat városokban a polgármesterhez, községekben pedig az elöljárósághoz kell eljuttatni.

## A megtorlólegyver egyre súlyosabb problémák elé állítja Angliát

### A V-1 légnyomása halomra dönti a házakat

A Német Távirati Iroda ismerteti a brit hírszolgálat jelentését, amely szerint a német repülőbombák mára virradó éjjel is pusztítottak Délanglia és Nagy-London területén.

A német megtorlólegyver működése következtében egyre súlyosabbakká válnak a belső problémák Angliában. Ez a tény megállapítható magából a londoni lapokból is, amelyek kénytelenek egyre nagyobb teret szentelni a megtorlólegyverrel közvetlen vagy közvetett kapcsolatban álló közleményeknek. Mindenekelőtt, a kibombázottak sorsa, az elszállított asszonyok és gyermekek elhelyezésének és ellátásának kérdése, a

védekezés módjai,

a károk elhárítása és hasonló kérdések foglalkoztatják elsősorban az angol lapokat.

A News Chronicle azt írja, hogy az új bombák jóval nagyobb károkat okoznak mint a közönséges bombák. Különösen légnyomásuk nagy és már ez is több házat dönt romba. Ez több ezer angolt érint súlyosan. Egyre nagyobb azoknak a száma, akik fedél nélkül vannak és nem maradt egyebük mint ami rajtuk van. A rossz időjárás még csak súlyosítja a helyzetet. Sok délengliai körzetben nincs elegendő miánkás, sem anyag a legszükségesebb helyreállítási munkálatokra sem.

Figyelem! Szenczió!

UFA

Inváziós hirodó

Ma napról kezdve bemutatja a Nemzeti és Zrínyi filmszínház

Dünaburgnál a németek elszakadó mozdulatokkal megrövidítették arcvonalukat és ebben az új állásban visszaverték a Szovjet minden támadását, miközben rendkívül véres veszteségeket okoztak az ellenségnek. A bolsevisták a támadás során rendkívül sok foglyot, hadianyagot és zsákmányt is vesztek.

### HARC AZ ORNE FOLYÓN VALÓ ÁTKELÉSERT

A Német TI egyik haditudósítója jelenti a Caen körüli harcokról: Az ellenség szárazföldi és haditengerészeti tüzérségének szakadatlan pergőtűzével készítette elő újabb támadásait Caentől nyugatra az Orne folyón való átkelését.

Caentől nyugatra sikerült az ellenségnek a pokoli pergőtűz után az egyes német állásokba betörni, de az egyes német ellenállási fészkek legendás hősiességgel harcolnak, függetlenül attól, hogy hősi harcuk kihatással van-e az általános katonai helyzetre.

A megindult német ellentámadásnak sikerült egyes helyeken visszafoglalni az elvesztett állásokat. Itt a harc még mindig folyik.

Az angol pergőtűz erejére jellemző, hogy vasárnap egy aránylag rövid arcvonalzakaszra 80 ezer gránát hullott.

## Öngyilkosság vagy merénylet?

REJTÉLYES ERŐSZAKOS HALÁLESET ÜGYÉBEN NYOMOZ A BUDAPESTI RENDŐRSÉG

Budapestről jelentik: A Conti-utca 20. számú ház házmesteréhez kétségbeesett fiatalember kopogtatott be. Zavaros előadásából a házmester nagy nehezen megértette, hogy a földszint 5. számú lakásban Simon Erzsébet 35 éves kiszolgálólány öngyilkosságot követett el. A házmester a fiatalemberrel együtt a lakásba sietett és a konyhában az asztalra borulva találta a leányt, mellől két markolata állott ki.

Rögtön értesítették a mentőket, de már csak a leány halálát állapíthatták meg.

A rendőrség a fiatalembert, Gulyás Győző 35 éves ácssegédet előállította. Kihallgatásakor előadta, hogy a leánnyal együtt vacsorázott és tekintélyes mennyiségű bort ittak meg, majd egy üveg bort haza is vittek és a lakáson folytatták az ivást. Közben valamin összezördültek, a leány felkapta az éles konyhakést és mielőtt még megakadályozhatta volna,

mellbeszúrta magát.

A rendőrség folytatja a nyomozást annak tisztázására, hogy öngyilkosság történt-e valóban vagy merényletnek esett áldozatul Simon Erzsébet.

Július 15-től 19-ig a NEMZETI filmszínházban

A német filmgyártás nagysikerű vígjátéka! Premiófilm!

# A MINTAFÉRJ

Főszereplők: Hans Moser, Hedvig Bleibtreu, Theo Linggen, Else Elster, Lucie Englisch és Rudi Godden

## Százhuszezer pengő értékű zsidóholmit lopott két ujvidéki vasúti tisztviselő

### A vizsgálóbíró elrendelte előzetes letartóztatásukat

Az ujvidéki nyomozó hatóságoknak tudomására jutott, hogy a Zrínyi Ilona-utca 67. számú házban lévő lepecsételt zsidó lakásból, melynek lakóját annak idején kitelepítették, nagyobb értékek tűntek el. A nyomozó hatóságok a ház gondnokától megtudták, hogy milyen értékek tűntek el és a nyomozás a tolvajok felkutatására megindult. A gyanú a lepecsételt lakás mellett al-bérletben lakó vasúti tisztviselőre terelődött, aki kihallgatása során

beismerte, hogy álkulccsal felnyitotta a szobájából a lepecsételt lakásba nyíló ajtót és onnan több perzsaszőnyeget és más értékeket hurcolt át a szobájába mintegy százhuszezer pengő értékben, majd a holmikat egy barátja segítségével esténként más helyre szállította.

A nyomozó hatóságok az őrizetbe

vett tisztviselő vallomása alapján letartóztatta a lopásban segítő társát, aki szintén beismerő vallomást tett, minek utána házkutatást tartottak mind a két tisztviselő lakásán és azon a helyen ahova beismerésük szerint a lopott értékeket rejtegetés céljából elvitték. A házkutatás alkalmával a lopott holmi nagyobb részét megtalálták a nyomozó közegek, kivéve egy perzsabundát, amit — a két megtévedt tisztviselő beismerése szerint — egy

budapesti zálogházban nyolcezer pengőért zálogba adtak.

Kihallgatásuk után a nyomozó hatóságok átadták a két vasúti tisztviselőt az ujvidéki ügyészségnek és a vizsgálóbíró elrendelte előzetes letartóztatásukat.

A két önmagáról megfeledkezett tisztviselő ügyében rövidesen megtartják a főtárgyalást.

## Vilna hősiessége áttörte magát a német főharci erőhöz

### A Szovjetnek súlyos veszteségeket okozott a förtelen német erő

Berlinből jelenti a Német TI: Vilna hősiessége a város minden katonai fontossággal bíró berendezésének elpusztítása után teljes számban és förtelen erővel átverekedte magát a városból nyugatra a szovjet csapatokon s csatlakozott a német főerőhöz.

A német helyőrség nemcsak teljes számban tért vissza, hanem az áttörő harc során ejelt foglyoka, zsákmányt, hadianyagot és fegyvereket is magával hozta. Az át-

verekedés alkalmával a németek a szovjet csapatoknak rendkívül súlyos veszteséget okoztak, míg a német veszteségek a förtelen harci kedv és támadó lendület miatt rendkívül csekélyek voltak.

MERRE INDUL A KELETI OFFENZIVA

Az Interinf jelentése szerint a Szovjet keleti offenzívájának iránya Brest, Bialistok, Kovno és Dünaburg felé irányul.

## A szigorú utasítások ellenére még mindig igen sokan fegyvelmezzelül viselkednek légiiradók alatt Ujvidéken

A rendőrség több fegyvelmezzel személy ellen kihágási eljárást indított

Naponra olvashatjuk a különböző légiiradók felhívásait és utasításait, hogy miképpen kell viselkedni a légiiradók alatt, illetve ha megszólalnak a légiiradók jelző szirénák. Ezek ellenére az ujvidékiek közül igen sokan nemcsak, hogy nem akarják tudomásul venni az illetékes hatósági szervek rendelkezéseit és utasításait, hanem szinte sport üzletnek tekintik, hogy a szigorú rendelkezéseket kijátszák. Úgy látszik, egyesek nem tudják megérteni, hogy a légiiradók és más hatóságok részéről kiadott utasítások és rendelkezések szomorú és tragikus események tapasztalatai alapján történt megállapítások, melyek

a lakosság érdekeit, élet és vagyonbiztonságát hivatottak megóvni.

Szerdán délelőtt a légiiradók jelző szirénák bűgésének elhangzása után, de jóval később is, még mindig többen nyugodan tovább sétáltak az utcán vagy üldögéltek a városi park padjain, a fia-

talemberek tovább kártyáztak, mások udvarolgáltak. Egyes házak előtt csoportokban álltak az emberek és nagy buzgalommal kémleltek az eget. Szép a bátorság és a felfélen nyugalom megőrzése, azonban a jelen esetben a bátorságnak és a jóidegzetnek ilyen formában való megnyilvánulása helyesebben figyeltetés

a legnagyobb mértékben káros és súlyos fegyvelmezés lennére vall

és hatósági rendelkezések értelmében szigorú büntetés alá esik. Az ujvidéki rendőrkapitányság szervei és a többi hatósági légiiradók mindiárt a szirénajelzés után elfoglalják kijelölt helyeiket és a rendőrök, valamint a légiiradók esetére beosztott polgári segédrendőrök ellenőrző útra indulnak. Többeket, akik fegyvelmezzelül viselkedtek, illetve nem tartották be a hatósági légiiradók szervek rendelkezéseit és utasításait, igazoltatták. Ellenük kihágási eljárás indul és szigorúan megbüntetik őket.

## Lakatosinasból világhírű tudós és író

(Hermann Ottó csodálatos életregénye)

Ha valaki idegen a szépséges hidegbáti Lillafüred felső részén, az országúti alagútön átsétál a Szinva harsogó lármaival rohanó üvegábrázáló víz mellett, nem is sejt, hogy a baloldaltól a sűrű fák és bokrok közé rejtett egyszerű, tornácos kis háznak milyen nagy „multja” van. A házikó falán két márvány emléktábla is van, ezek betűi azonban a sötétől nem lehet elolvasni. Az érdeklődésre azonban szívesen elmondják a helybeliek, hogy a ház Herman Ottóé a nagy természettudós volt, kedves nvaralóhelye, amelyet világhírű gazdája egy kedves állatköről „Pele-lak”-nak nevezett el.

Itt, a Lillafüredi kis nyaralóban pihent évente a nagy tudós, még pedig úgy, hogy többet dolgozott és kutatott a szakmájába tartozó előlányok körül mint máskor, de itt írta meg világhírű tudományos műveit is amelyek Ujvidékről Moszkváig és Stockholmtól Buenos Airesig becsülték tettei nevét és tudományát.

Lillafüredet, akkor még Hámort, annyira szerette Herman Ottó hogy tudósi szabadságával ezt a helyet tünitette fel születési helyéül is.

Pedig valójában Breznóbányán született

(1835 június 28-án), mint az ottani bányászati állami sebész fia. Az apa, mint afféle régi orvos, sokat foglalkozott állattannal és növénytanal a fiú tehát kénvtelen-kellettlen kiskorától látta és értette ezeket a dolgokat s maga is megkedvelte és kutatta ezt a kétféle világot. Ottó édesapja oldalán, annak szerető és hozzáértő útmutatásai alapján, megbarátkozott a természettel és különösképpen a madarak világával. Ez a barátkozás a hámori völgyben folyt, mert az édesapját hamarosan áthelyezték Breznóbányáról Hámorba.

A fiú iskolázni a szomszédos

Miskolcra került, ahol 1850-ben végzte el az utolsó osztályt. Ennek során történt, hogy

a 15 éves diák honvédnek jelentkezett,

de mivel nem volt trásos apai beleegyezése, elutasították. Ez a sikertelenség annyira lehangozta, hogy többé nem akart iskolába járni. Hiába volt a szülői kérés, hiába a fenyegetés is, Ottó aki már puskaport szagolt, nem ült be többé az iskolapadba. Hamarosan lakatosinas lett belőle Miskolcon, majd góromba mesterét otthagyta és meg sem állott a korompai gépgyárig.

Mesterségében szép előhaladást tett, de atyja tanácsára Bécsbe ment, hogy beiratkozzék a politechnikumra. Alig kezdett bele az előkészítő tanfolyamba, édesatyja hirtelen meghalt, mire Ottónak kellett segítenie özvegy édesanyját, két kis lánytestvérével együtt.

Két évig dolgozott géplakatosként Bécsben.

A keresetét nagyrészt hazaküldte, ünnepeken pedig a természettudományoknak szentelte magát és tovább tanult, tovább képezte elméjét.

1858-ben katonának sorozták be. Csapatát rövidesen az olasz harctérre indították. Amikor már a Karsztban jártak, egy távirat tévesen Zarába irányította őket. Az utat gyalog tették meg a gyönyörű lengermelléken s ez a hosszú utazás a fiatal tudósban még inkább kifejlesztette a természet iránti érdeklődést és szeretetet. Ekkor látta először a tengert és annyira megszerette, hogy holtig rajongó szerelme maradt. Zarában szerencsére könyvv. irodai beosztást kapott, amely mellett naponta járhatott a tengerparton és ismerkedhetett a tenger mindenfajta lakóival.

Négy évi és tizenegy hónapi szolgálat után egy jóevője, egy alezredes, elbocsátotta, mire hazagyalo-

golt és miután meglátogatta Miskolcon édesanyját, háromévi vándorútra indult Európa különböző országaiba.

Majd hazatért és elfogadta a kolozsvári egyetem konzervatori állását, évi 300 forint fizetéssel. Brassai Sámuel mellé került s főnökének tudományos munkássága erős, ösztökélést adott neki az intenzív tudományos működéshez. Komoly szorgalmas tanulásba fogott, de gyűjtő is és anyagát nemcsak meghatározta, hanem rendezte is. Közlemények özőnét írta meg rövid idő alatt, és pedig olyan egyszerű, érthető, vonzó nyelvezettel, hogy csakhamar egy egész ország felfigyelt rá és a komoly értékek között emlegette.

Itt írta világhírű nagy munkáját Magyarország pókfaunájáról, majd érdeklődési köre mindig jobban tárgult és terebélyesedett. A pókfaunájának megjelenése után a turini remete,

Kossuth Lajos, többoldalas áradó levélben gratulált a nagy tudósnak.

Hermann Ottó közben bekerült a Nemzeti Múzeumba. Most már nemcsak tollal, de szóval is szolgált a természettudományos műveltség: sok előadást tartott, majd megírta a magyar halászat könyvét, a magyar tudomány nagy mecénásának Semsey Andornak támogatásával. Négyévi kutató munka után készült el a nagyszerű mű, amely ezer esztendő minden halászati emléket, tanulságát és szépségét tartalmazta.

Közben izzó magyar érzéssel vett részt a politikai életben is és amikor 1879-ben Szeged alsóváros kerülete képviselősként ajánlott fel neki, elvállalta a megbízást és ezzel bekerült a magyar törvényhozásba.

„Mint inkarnátus függetlenségi politikusként vonult be a parlamentbe — írja életrajzírója, a tanítvány Lambrecht Kálmán —, az is maradt mindaddig, míg jó másfél évtized mulva kimaradt belőle”.

Mint képviselő, nagy közirói munkásságot is kifejtett, majd amikor viharra fordult a közélet, a szoros politikai botránnyok után nem egyszer vett részt véres párvialakokban is. Amikor azonban kimaradt a parlamentből, ismét nagy

hévvel folytatta tudósi munkásságát.

1888-ban Lendl Adolffal megírta Norvégiát, ahol a Természettudományi Társulat megbízásából az északi madárhegyek életét kellett megfigyelniök. Tromsöben éltek hosszabb ideig, majd hatalmas anyaggal tértek haza. Itthon új, nagyszerű feladat várt rá: meg kellett alakítani, megszervezni és kiépíteni a Madártani Intézetet, egész Európa egyik legnagyobb és legkomolyabb ilyen tudományos intézményét 1893-ban alakult meg ez a szervezet, amelynek igazgatói székében írta meg életé nagy másik nagy művét a madarak hasznáról és káráról.

Közben a bükkü ősember nyomait kutatta, barlangokat tárt fel és kutatót át a Bükkben és ásóval a kezében jutott közelebb az ősember életének nagy problémájához. Végül összegyűjtötte és feldolgozta az ősi magyar pásztorélet emlékeit, eszközeit, szerszámaikat, elnevezéseiket, rengeteg művészi pásztorfaragással együtt az ország minden tájáról. Ha'almas gyűjtési anyaga a Néorajzi Múzeum legnagyobb büszkesége.

1914 decemberében, karácsony napján, a 79 éves nagy tudós a Múzeum-körút úttestén akart haladni a túlsó oldalra. A gyermekkorától nagy halló aggyastyán nem hallotta meg, hogy otromba teherautó zörög feléje. A következő pillanatban megtörtént a szerencsétlenség:

az ostoba jármű elütötte a lángelmét

és halálosan megsebesítette. Hermann Ottót hazaszállították de harmadnapra, december 27-én tüdőgyulladás végzett vele.

Lambrecht Kálmán szerint ez a nagy ember „7 éves korában még meg sem mulkolt magyarul — és élete delén, mint a magyar tudományos stílus mesterét ünnepeleék. Tizenkilenc éves korában géplakatos Bécsben — és negyvenéves korában tagja a magyar törvényhozásnak, 1860-ban közlegényként szolgált Dalmáciában — és 1891-ben elnöke egy nemzetközi kongresszusnak... Péchy-Horváth Rezső.

## Agyonütötte vadházastársát egy péterrével napszámos

A halott fivére félholtra verte a gyilkost

A Péterrévéről jelentik, Varga István 26 éves napszámos vadházasságban élt Müller Borbó a 24 éves leányával, akinek már 4 éves kislánya is van. A vadházastársak együtt vállalták ötödös munkát Szőgi Kálmán órási bérrel tanyán, az asszony fivérével Müller János 26 éves napszámossal. A vadházastársak között napirenden voltak a civódások, amelyeket rendszeren a férj féltékenysége váltott ki. A folytonos féltékenységi jelenetek miatt többször el is hagyták egymást. Július 12-én újból erősen összeütözközött a vadházaspár és a veszekedés ezután az asszony halálával végződött.

Borzalmas kép tárult az ember szemé elé, mikor benyitott a kis banyakemencés tanyai szobáskába. Az asszony hanyattfeküdt a szobácska közepén s feje körül félméteres vértócsa, amely britacsapásoktól eredt, a fejen 10 cm. hosszú és 1 cm. széles négy vágás van, amely

rögtöni halált okozott.

Varga István borzalmas tettének tudatára ébredve öngyilkosági szándékkal nekiszaladt a Csik-barának. Mikor Müller János nővére borzalmas haláláról értesült, vasvillát ragadott s Varga István után futott a barába. A bara közepén érte utol és hatalmasat vágott a fejére a vil-

Varga az ütéstől összeesett. Müller ügylátszik pillanatnyilag megijedt tetteitől, lenyúlt a gyilkos után és kihúzta a partra. Mikor a gyilkos magához tért Müller újból verni kezdte. A gyilkost alaposan helybenhagyva bemart a tanyára. A gyilkos, mikor magához tért, a község felé vette útját. A fegyveres szolgálatot teljesítő határőröknek feltűnt a véresefejú, a'ig mozgó ember és igazoltatták. Zavaros, értelmetlen beszéd után átadták a csendőrfőnöknek. Dr. Stiefelmayer Ádám községi orvos megvizsgálta Müller Borbóla hulláját s részletes jegyzőkönyvet terjesztett fel róla az ügyészségnek. A csendőrgyilkost megvizsgáltatta az összevert gyilkost is, akik átadnak az ujvidéki ügyészségnek.

—000000—

TÉVED A SZAMÁR

Pipázgatva áll a székely a fragott kapufának támaszkodva. Látja, hogy jön a fia a szamaraskordéval, kinyitja neki kaput. De a szamar megveti mind a négy lábát, — szidják, csepülök, de csak nem akar a kapun befordulni.

— Menjen onnan kend a pipájával — harsan fel az asszony hangja. — Most látja az a szamar kitérdet először józannul, hát azt hiszi, hogy idegen portára tévedt...

## Ke'erománliában a román nép kiirtása a Szovjet célja

Román hivatalos helyről adatokkal és okmányokkal alátámasztott hivatalos közleményt adtak közre a szovjet megszállás alá került keletromániai helységek helyzetéről. A közlemény szerint a bolsevisták által elkövetett gonoszított zárt rendszert alkotnak és céljuk a román nép kiirtása. A jegyzőkönyvbe vett valamások egyhangúlag arról tanuszkodnak, hogy a lakások kifosztása, a háziállatok elhajítása és a háztartási cikkek elrablása napirenden volt. A rablásokat a zsidó népbiztosok felbujtatására a bolsevista katonák követték el.

## A Vág szabályozása és hajózhatóvá tétele

Pozsonyból jelenti a MTI: Július 12-én Trencsénben megbeszéléseket tartottak a Vág folyó Trencsén és Pöstyén közötti szakaszának nagyszabású erőművé történő kiépítése tárgyában. E csatorna építése által az árvíz fenyegette területekről ily módon evészethetik a víz feleslegét és e termékeny területet termékeny termőfölddé alakíthatják át. A csatorna hajózható lesz és délen a Dunával kapcsolják össze. A terv szabályozási terveket már a háború utáni időkre is kidolgoznak az illetékesek.

## Korlátozzák a lapok oldalterjedelmét

A Bud. Ért. jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki számában rendelték meg az újságok oldalismertető korlátozása tekintetében. A vidéken megjelenő politikai lapokat két csoportba osztják az oldalszám és példányszám tekintetében. A rendelet szerint minden időszakos lap kiadójára kötelező az év augusztus 1-től kezdve a lapon feltüntetett eladási ár egy százalékát az összes kinyomtatott lapok után a Magyar Hirlapírók Országos Nyugdíjintézetének sajtónyugdíj hozzájárulás címén befizetni.

## A nagyváradi zsidóvagyonok

Nagyváradról jelenti a Bud. Ért.: Nagyváradon 2003 zsidóvagyonrejtőgető ellen indult eljárás. Már a kihallgatások során mintegy 41 millió pengő értékű zsidó vagyon került elő, aranyban, ezüstben, perzsa szőnyegben és más értékekben.

## A féltékeny vadházastárs hasbaszúrta az udvarlót

Vörös féltékenységi dráma játszódott e Orszádon özv. Jovánovics Arzóné nemességű utcai házban. Kurta Károly, aki vadházasságban él Jovánovicsné lányával, délután aratásból váratlanul érkezett haza. Mikor benyitott a szobába, ott találta Szrétics Milenkó gazdákodót vadházastársánál. Kurta hazaküldte Szréticset, feleségét pedig alaposan megverte.

A délutáni vonattal hazajött az asszony édesanyja, akinek elpanaszolta a délelőtti történeteket. Ekkor Jovánovicsné elhívta Szréticset, hogy szembesítéssel tisztázza a helyzetet. Szrétics azonban mindent tagadott az asszony beismerésével szemben. Szrétics tagadása annyira feldühösítette Kurta, hogy

késével hasbaszúrta.

A súlyosan sérült Szréticset a délutáni vonattal a zombori kórházba szállították. Sérülése életveszélyes. Kurta a csendőrség őrizetbe vette és beszámoltották Zomborba, hogy a további vizsgálatot lefolytassák ellene.

## Tito valószínűleg nem tartózkodik volt jugoszláv területen

A partizántábornagy főhadiszállásának felszámolása után még nagyobb eredménnyel folyik a harc a partizánok ellen

A belgrádi „Novo Vreme” írja: A hadihelyzetet a Balkán nyugati részében továbbra is a német kezdeményezés jellemzi. A háború ilyen módszere mellett ez jelentős eredmény, mert a kezdeményezés elvezetésével a bandaharcok holtpontra jutottak. Általában a partizánháború önmagában nem képes veszélyeztetni egy nagyhatalom háborús gépezetét.

Igy van ez a Balkánon is. Tito még május havában nyilatkozatot adott a szövetséges sajtónak. Ebben azt állította, hogy a második arcvonal létesítése után a németek már nem lesznek abban a helyzetben, hogy támadó műveleteket folytassanak Jugoszláviában, hanem ellenkezőleg a „nemzeti felszabadító hadsereg” megy át ellentámadásba az összes szakaszokon. Több mint egy hónappal az invázió után azonban még semmit sem lehet látni Tito ilyenirányú akciójából. A németek a legalkalmasabb időben a levegőben és a szárazföldön kombinált támadást intéztek Tito főhadiszállása ellen és

az eredményes támadásnak a sikere valójában csak most mutatkozik meg.

A németek a szövetségesek és a bolsevisták mindama törekvései ellenére, hogy átörjék az európai erődöt nem tartották eddig szükségesnek, hogy a Balkánról erőket vonjanak el akár a keleti, akár a déli vagy nyugati arcvonalra és így abban a helyzetben vannak, hogy rögtön lecsaphatnak a partizánokra ha újra szervezkedni kezdenek. Mi több, az a benyomás szerkezhető, hogy a németek a Tito főhadiszállása elpusztításával elért sikert még

kiszélesíteni igyekeznek és speciális csapatok odavonásával tartósan meg akarják gyengíteni a partizánvezér helyzetét.

Az elmúlt hét a partizánarcvonalon nem hozott lényeges harci cselekményeket csupán egy tisztogatási akciót a szlovén-olasz határvidéken. A partizánok még mindig erőik átcsoportosításával foglalkoznak. Tito tartózkodási helyéről sem tudnak semmit. Ugy véljük, valószínű, hogy Tito nem tartózkodik jugoszláv területen.

A német csapatok és helvi alakulatok fáradhatatlan eredményes akciója a Balkánon kifejezésre jut a partizánok egyre nagyobb veszteségeiben is.

Egyre gyakoribbak az esetek, hogy a banditák egy nap alatt több mint 500 halottat vesztenek. A tényleges veszteségek a sok hadifogoly és átpartolt partizán következtében még ennél is nagyobbak.

Kedvezőtlenül hat a partizánok helyzetére az is, hogy a németek egyre jelentősebb készleteket ejtenek zsákmánnyul. Mennyire befolyásolja ez a partizánok helyzetét mi sem bizonyítja jobban mint egy átszökött partizán vallomása, aki kijelentette, hogy az egyik községben már február hónapban erőszakos sorozást hajtottak végre és elvitték az 1898—1930-ban született férfiakosságot. Azóta ezeket még mindig nem szerelték fel. De nem csak fegyverben, hanem élelmiszerekben is nagy hiányt szenvednek. Ez természetesen megrendíti a fegyelmet és egyre többen szöknek meg a partizántáborokból olyanok is, akik kezdetben nagy lelkesedéssel szegődtek Tito banditái közé.

## A győzelembe vetett hit a leghatásosabb fegyver

A Német Távírtati Iroda, egyik katonai munkatársa jelenti a Caen körüli harcokról: Huszonnégy óra óta zuhannak a bombák Caen környékére és a vidék egyre inkább a holdhoz hasonlít, úgy elborítják a kráterek. A tűzbe beleszólnak a nagy hajóágyúk is. Ha a pergő tűz szünetel megindulnak a páncélosok. A páncélosok egymásközötti harcát a jobb anyag és a jobb kiképzés a németek javára dönti el. Az anyag és az ember egyéni harcában kitűnik a német gránátosok felül nem múlható hősiessége. A győzelembe vetett szilárd hit az a fegyver, amely a helytállást biztosítja. Természetes, hogy német részről is hatásos fegyvereket vetnek be. A hadvezetésnek, a hadseregnek és a fegyveres SS alakulatok hősiességének tulajdonítható, hogy a harcok még mindig Caen térségében folynak. Az ellenség az invázió hatodik hetében is ott harcol még, ahol már a második vagy a harmadik nap lenni akart. Azonkívül itt vesztette el legkülönb és legkiválóbb kőelékkeit, amelyeket a döntő harcra tartalékol. Az eddigi csekély eredményekért súlyos árat fizetett az ellenség és az eredmény nincs arányban a súlyos árral.

## UJ FINN HADIKITÜNTETÉS

Mannerheim tábornagy az ellenséges páncélosok személyes harcban való elpusztításáért új hadiki üntetést létesített június elsejei hatállyal visszamenően. A kitüntetést —

amely a zubbony jobb karján levő csik — már az is megkapja aki egy ellenséges páncélosot pusztít el. Az új kitüntetésnek öt fokozata van. Az ötödik fokozatot 15 páncélos elpusztításáért adják, a negyediket 10, a harmadikat 5 és a másodikikat három páncélos elpusztításáért kapják a finu katonák.

— Verbász június havi népmozgalmi adatai. Az elmúlt hónapban a következő bejegyzéseket eszközölték a verbászi anyakönyvi hivatalban. Születtek: Stöckel János, Gerhardt, Mentzer Zsófia, Klein Ingrid, Mengel Hannelore, Zahorjanszki Eufemja, Erdei Anna Margit, Szántai János, Heinz Orsolya Hedvig, Schneider Reinhold, Szűcs Ilona halva született fiúgyermek, Pálcsko Mária, Simonyik József, Wagner Dieter Pál Ernő, Somogyi Julianna, Miklós Ilona, Megyesi Szilvákó. — Házasságot kötöttek: Fábik Kohl Erzsébettel, Sa'amon Vladimir Gruity Irénnel, Balázs János Balázs Magdalénával, Pfeiffer József Loagida Mariával. — Elhunytak: Huber Keresztély 77 éves, Thuró Jakob 7, Bohoczki Izidora 20, Hegedűs Mária 52, Kurjakov Draginya szül. Szimeonovics 69, Kurth Frigyes 19, Bogdán Mátyás 84, Prohászka Verona szül. Koszelnik 50, Magócs Verona szül. Golovits 52, Sztriber Imre 11, Bonaventura Borzók 32 éves korában.

## HIREK

— Ügyeletes szolgálat az újvidéki városi orvosi központi rendelőben 1944 július hó 8-tól—július hó 13-ig. Ügyeletes orvos: Dr. Ivanits István, Hitler Adolf u. 6. sz. Tel.: 23—44. Ügyeletes gyógyszerárak: Alargits Szvetozár, Deák Ferenc-tér 5. sz. Tel.: 25—81; Ilin Dusan, Erzsébet tér 4. Tel.: 24—45. Mentők és tűzoltók: Andrassy-u. 12. Tel.: 33—22.

— Államtitkári cím adományozása. A Kormányzó a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter előterjesztésére a minisztérium fogalmazási személyzetének létszámában dr. László Géza miniszteri osztályfőnöknek nyugodombavonulása a kalmából az államtitkári címet adományozta.

— Kinevezések a kalocsai egyházmegyében. Grósz József kalocsai érsek az érseki hitoktatónőképző intézet igazgatójának kinevezte Gyetvay Péter egyházmegyei tanfelügyelőt. A kalocsai szeminárium új lelki igazgatója Be'on Gellért, gondnoka pedig Szörényi Andor teológiai tanár lett.

— Kora reggeli mise a budapesti református és evangélikus templomokban. A budapesti református templomok közül a fasoriban reggel 8-kor, a Thököly úton, Százados úton, Ullői úton, Gubacsi úton, a Gergely utcában, a MÁV-tepen, a Marcibányi téren, a Torockó téren, az István körházban pedig 9 órakor kezdődik az istentisztelet. Az evangélikusok számára hétköznapi istentiszteleteket tartanak. Így a Deák-téri templomban minden csütörtökön, a fasoriban szerdán és szombaton délután 6 órakor.

— Halálosvégű játék a kézigrántál. K. Halász Mihály 19 éves páhi lakos tanyájuk közelében kézigrántót talált és szét akarta szedni. Tízennygyves Lajos öccse figyelmeztette, hogy vigyázzon, mert baj történik, de nem halgatott rá. Amikor nem sikerült a szétszedés, a favágó tőkére tette és vasdarabbal ütögetni kezdte. A gránát felrobbant, Halász Mihályt darabokra tépte, öccsét pedig súlyosan megsebesítette.

— A tizedik emeletről az utcára zuhant egy amerikai újságíró. New Yorkból jelentik: Morris John újságíró, az United Press távolkeleti szervezeteinek vezetőjét, aki nemrégiben tért vissza Csunking-Kinából, halálos baleset érte. Az újságíró tizedik emeleti lakásából tisztázatlan körülmények között kiesett az ablakon és a következően asvonzta magát.

— A szerb pénzügyminisztérium tisztviselőinek vagyona. Belgrádból jelentik: A szerb miniszterelnök külön bíróságot nevezett ki, amelynek feladata a szerb pénzügyminisztérium tisztviselői vagyona eredetének kikutatása.

— Péterrévei hírek. Akik pálinkát főznek, a kifőzés után 24 órával kötelesek a fogyasztási adót lefizetni a községi pénztárba. — Molnár Mihály és Major István megkapták a nemzetvédelmi keresztest. A keresztestek Belényesi István jegyző adta át ünnepélyes keretek között.

— Egyszerre ért halálos szerencsétlenség két vasutas-testvért. A szombathelyi üzletvezetőségél rendelték nemrégiben szolgálatra Barasits János 21 és Barasits Károly 30 éves vonatkísérőket Felsőgallárra. A két testvér már hetek óta hűségesen teljesítette szolgálatát, amikor most az egyik éjjel a sors különös csapása következtében a két testvér egyszerre egy helyen érte halálosvégű vasúti szerencsétlenség. Holttestüket Felsőgalláról Szombathelyre szállították és nagy részvét mellett temették el.

Az úvidéki rendőrség internálja a munkakerülőket és a csavargókat. Aki dolgozni akar ma, nem maradhat munka illetve kereset nélkül, mert a dolgos munkáskezet mindenütt megbecsülik és megfizetik. Eppen azért a rendőrség könyörtelenül eljár a munkakerülőket és a csavargók ellen, akik nem akarnak dolgozni, hanem különböző kisebb-nagyobb lopásokból és szélhámosságokból szerzik meg a megélhetésükhöz szükséges anyagokat. Az úvidéki rendőrség már több munkakerülő ellen indította meg az internálási eljárást. Most legutóbb őrizetbe vette Weber Sándorné szül. Lemosch Mária 37 éves foglalkozás nélküli asszonyt, aki ellen munkakerülés és csavargás miatt megindította az internálási eljárást.

Két lovat egy csikót agyoncsiptek a méhek Ujverbáson. Ujverbásról jelentik: Heib András ujverbási gazdálkodó az aratógép elé négy lovat fogott, hogy megkezdje a buza kaszálását. Alig fordult azonban néhány lépést a géppel a buzatábla mellett lévő akácoshöz a nagy zajtól megriadt méhek előjöttek és valóságos ellepék Heib Andrást és részesét Urbán Henriket, valamint a négy lovat és a vis csikót. Heib azonnal felismerte a veszélyes helyzetet és a lovak kifogásához kezdett. Az első kettőt sikerült még idejében kifognia, de a másik kettőt és a csikót csak nagy nehezen tudta a géptől elszabadítani miközben úgy ő mint részese és a lovak számos csipéstől eszméletlenül összeestek. A gyorsan megérkezett orvosi segítség Heibet és Urbánt injekciókkal megtudta menteni az életnek, de a két ló és a csikó kimúlt. A gazdá kodó kára meghaladta a tízezer pengőt.

Szerbiában a betörőket a betörés színhelyén lövik agyon. Belgrádból jelentik: Damjanovics András rovtomultú betörő Gajics Mitar tanító házában betörést követett el. A rendőrség rövidesen elfogta és a bíróság halálra ítélte. Damjanovics Andrást a betörés színhelyén agyonlőtték.

Kerékpárt loptak ismét Ujvidéken. Mészáros Mihály honvéd pénteken délelőtt bejelentette a rendőrségen, hogy amíg az egyik hivatalban dolgozott az épület előtt hagyta kerékpárját. Amíg az épületben tartózkodott, kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség a kerékpártolvaj után megindította a nyomozást.

Temerini hírek. Akiknek 1941 április havától a községi elöljáróság által kiállított fényképes személyazonosságú igazolványuk van, haladéktalanul kötelesek leadni a község háza 11. sz. szobájában. Az igazolványok július hó 1-vel érvényüket veszítették. — A szegénysorsú sertés tulajdonosok, akik ingyenes sertéspestis szérumra tartanak igényt, jelentkezzenek a község elöljáróságánál. — A katonai szolgálatra önként jelentkezők sorozására minden hónap 10-én és 20-án a reggeli órákban jelenjenek meg Zomborban a Kossuth Lajos-utca 6. szám alatt. Az önként jelentkezők sorozására oly felszereléssel induljanak útra, hogy alkalmasságuk esetén azonnal bevonulhassanak. Az alkalmatlanok saját költségükön tartoznak otthonukba visszautazni, a sorozásra vigyék magukkal a születési anyakönyvi kivonatot, községi igazolványt, hogy milyen nemzetiségűek, a kiskorúak ezenkívül két tanú által aláírt szülői vagy gyámi beleegyezést. Figyelmeztetjük a jelentkezőket, hogy bányai és horvátországi menekültek, valamint német nemzetiségűek önként jelentkezése nem fogadható el.

Megkezdődtek az osztály és érettségi vizsgák Szerbiában. Belgrádból jelentik: Egész Szerbia területén e héten kezdődtek meg az osztályvizsgák, amelyek szombaton befejezést nyernek. Jövő héten megkezdik az érettségi vizsgákat is Szerbia összes gimnáziumában és középiskoláiban.

## Egy hét a sportok multjából

JULIUS 15. — 1870. Ruffinyi Jenő mérnök, Láng Gusztáv főhadnagy és Méga Károly városi tisztviselő először ereszkedtek le a dobsinai jégbarlangba. — 1880. A Vadász és Verseny lap írja: „Július 2-án Szegeden is voltak atlétikai versenyek. Örülünk, hogy az alig édező tősgyökeres magyar város fiatalágáról írhatunk ilyet. Ez egyrésztől igazolja azonban azt, hogy a veszély közelsége készletli leginkább az embert erejének és ügyességének kifejtésére. Mint értesülünk a 100 yardnyi sík versenyben 7 kompeitter indult; a 120 yardos gátversenyben 9, a hölgyek versenyén pedig 8. — A gátverseny győztese Tascher Béla rövid időn belül kitűnő futóvá válhatik — írják továbbá Szegedről — melytől nem egy könnyen fogunk találni hazánkban. — 1889. Megalakult a Budapesti Lövöldő.

JULIUS 16. — 1342. Meghalt Robert magyar király a közönséges és lovas bajvivások nagy pártfogója, hazánkban a Szent György lovagrend megalapítója, ki nagy erélyvel tette lehetővé, hogy a lovaglás ismét sport lett hazánkban. — 1866. Ujfalvy Sándor korának nagy vadász, sportférfia, sportíró és Wesselenyi Miklós br. legmeghittebb barátja önkézzel oltotta ki életét Kolozsváron felesége elhunyt feletti bánatában. — 1928. Lauffer amerikai úszó Magdeburgban a 200 m-es hátúszásban 2 p. 38.8 mp-cel új világrekordot állított fel.

JULIUS 17. — 1913. Véget ért a Magyar Cserkészszövetség által rendezett első nagyobb arányú táborozás, mely 17 napos tartajással volt összekötve a Vág folyón. — 1908. G. E. Larner (Anglia) a mérföldes gyalogságban 1 óra 07 p. 37.8 mp-cel világrekordot állított fel; ugyanekkor a 10 mérföldön 1 óra 15 p. 57.4 mp-cel állított fel világrekordot. — 1926. Velenében a kátnapos vitorlavversenyen Magyarország 232 ponttal győzött. — 1926. Horthy Miklós kormányzó a budapesti Vörmezőn 8000 cserkész felett tartott díszszemlét.

JULIUS 18. — 1925. Szepes Béla a MAC tagja 53.93 m-rel nyeri meg Angliában a gerelyvetés bajnokágát. — 1928. A japán Csuruta Párisban a 200 m-es mellúszásban 2 p. 47.4 mp. idővel megdöntötte Rademacher világrekordját. — 1931. H. Madison (USA) az 1000 m-es úszásban 14 p. 44.8 mp-cel világrekordot állított fel.

JULIUS 19. — 1925. Bárány István a III. ker. TVE úszóversenyén a 100 m-es gyorsúszásban 1 p. 1.6 mp-cel új rekordot állított fel. — 1925. Magyarország—Lengyelország válogatott labdarúgó mérkőzés (MAC) a távolugrásban 10 cm-rel (728 cm) javította a magyar rekordot. — A BTC atlétikai viadalán Grosz István (MTK) a 2000 m-es síkfutásban 5 p. 40.8 mp.; a KAOE csapata a 4x200 m. stafétafutásban 1 p. 31.5 mp-cel új országos rekordot érnek el. — 1936. A „Kékszalag” verseny a Balatonon, mely alkalmankor a Balaton leggyorsabb hajójának Kovács Béla „Kincsem III” jötteje bizonyult.

JULIUS 20. — 1913. E. Nicklander (Finnország) a kétkezes diszkoszobásban 90.13 m-rel világrekordot állított fel.

JULIUS 21. — 1885. A Hunnia Csónakázó Egylet Fekete-tengeri levezésének 7. napján Ujvidékről Belgrádig jutottak. Zimonymál találkoztak a Maros és Lajta motorokkal. A kormányos vezényelt: „Állj! Evezőt be! Evezőt fel! Tisztelegj!” Hatalmas hurrá volt a válasz. Belgrádnál az ottani vitorlázó egylet tagjai fogadták. Az összesen 84 km-t tettek meg.

Hírek Kishegyesről. Az elleneséges angolszász repülőgépek a község felett történt átrepülésük alkalmával szalicilhez hasonló pehelyszerű fehér mérgezett anyagot szórtak le a község több részében. Ezek a mérgezett anyagok az állatállományra rendkívül veszedelmesek. Ezért, aki ilyent észlel, elásással semmisítse meg. A mérgezett takarmányból a jószágoknak nem szabad adni. — Az előjáróság értesíti a gazdákat, hogy a cséplőgéptulajdonosokat az üzemanyag megtakarítása céljából, a határban beosztották. Minden gazda köteles a gabonáját, amikor sorra kerül a gazdaságához beosztott géppel elcsépleni. A termények összehordása alkalmával mindenki köteles a kazal mellé kádban, vagy hordóban vizet elhelyezni és a szerűjét állandóan őrizni. — Zabterményből arató és cséplőrészt kiadni nem szabad. Aratórészt helyett, ha a munkás kívánja, más terményt kell a gazdának kiadni a zab értékének erejéig. A cséplőrészt pénzben kell kifizetni. — Özvegy Tolnai Jánosné született Farkas Zsuzsanna 76 éves korában elhunyt. Nagy részvételt temették el.

Elszédült és lezuhant a villamos peronjáról. Csütörtökön délelőtt az Erzsébeti hidai hidójénél súlyos baleset érte Richi Géza 64 éves temesvári apátplébános. Az apátplébános egy héttel ezelőtt jött fel Budapestre gyógykezelés végett. Felszállt egy villamorra, de alig indult el a kocsikészdült a peronról és az úttestre zuhant. Súlyos sérülésekkel vitték az Új Szent János kórházba.

Elveszett. Pénteken a riadó alatt Bartól László kereskedőnél maradtak Sota János névre kiállított kenyér- és lisztjegyek. Becsületelt megtalálójúttassa el Vörösmarty-utca 8. szám alá Sota János részére. — Velisek István gróf Tisza István utca 50 szám alatti lakos elvesztette rendőrségi bejelentő törzslapját. Kéri a becsületelt megtalálót, hogy juttassa vissza hozzá.

Szabadtéri műsoros délutánt rendeznek Temerinben. A Temerini Torna Club leányosztálya, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Kaszinó udvarán szabadtéri műsoros délutánt rendez, amelyen előadják Lőrinc Miklós Cégvezető című vígjátékát, válogatott szereplőkkel. Rendező: Pethő Lajos.

Sok a hamisított permetezőszer. Mint az elmúlt években is, most is egyre-másra panaszkodnak a szőlősgazdák, hogy lelkiismeretlen emberek olcsó áron olyan permetezőszereket sóznak a nyakukba, amelyeknek semmi hatása nincs. Vigyázzanak tehát a szőlősgazdák, hogy csakis olyan permetezőszereket használjanak, amelyet már ismernek, vagy amelyet a hatóság ajánl nekik, mert a rézgálicot semmiféle csodaszer vagy pótlanyag nem helyettesíti. A hatóság gondoskodik arról, hogy a hegyközségek útján azokat a permetezőszereket, amelyeket vegyvizsgálat után becsátanak rendelkezésre, a gazdák kező időben és kellő módon megismerjék. Ne üljenek tehát fel a különböző csodaszereknek.

## Közellátási értesítő

A Hivatal értesíti a fogyasztó közönséget és a húsiparosekat, hogy a húsjegyek f. hó 15-től kezdve érvénybe lépnek. A heti 15 dkg-os husfejétag csak a kettes számú husjegy szelvényében adható ki éspedig 6 dkg sertéshusra szóló szelvényre és 8 dkg marhahús szelvényre. A pótljegyekre további intézkedésig egyelőre hús nem adható ki. A fogyasztó közönségnek az a része, aki a jegykiosztási nehézségek folytán a húsjegyeket a kihirdetett időtartam alatt nem tudta lebélyegeztetni, szintén kiszolgáltatandó. A húsiparosok tartoznak a kiosztást követő hét keddjén 12 óráig elszámolni.

Közli továbbá a Hivatal a 3-as és 4-es számú zsírjegy szelvényekre járó zsír kiadandó.

### VÁSÁRLÁSI NAPOK KIJELÖLÉSE AZ 1944/45. ÉVI HUSPONTOK TELJESÍTÉSÉUL SZANT SZÁLASTAKARMÁNY ÁTVETELÉRE

A Közellátási Hivatal értesíti a beszoállításra kötelezett gazdálkodókat, hogy a 107.000-1944. K. M. sz. 7. §-ban megállapított szana átvételére, Brandstädter József, kijelölt szalastakarmány nagykereskedő (Ujvidék, Szent János-tér) kapott megbízást. Az átvételre kijelölt vásárlási napok: 1944 augusztus 1., 2. és 4.

Ertesíti a Hivatal az érdekelte gazdálkodókat, hogy akik névre szóló felhívást kapnak, a megjelölt napon okvetlenül szállítsák le a megállapított szana mennyiséget anélkül is inkább, mert ellenkező esetben a beszoállítás karhatalom útján lesz fogantatott.

Felhívja a Hivatal továbbá mindazon gazdálkodók figyelmét, kik szantó földjeik után megállapított húsponatok beszoállítását részben bármilyemű szalastakarmánnyal óhajtják teljesíteni, hogy a beszoállításra szant szalastakarmányt (u. m. zabosbúkköny, lucerna, here, valamint muhar szénát) szintén a fent megjelölt vásárlási napokon szállítsák le annál is inkább, mert az egyes beszoállításai csoportok határidőhöz vannak kötve, így a húsponatok teljesítéséül szant szalastakarmány átvétele is kizárólag a fent megnevezett vásárlási napokon történik.

Péterrévei hírek. Akik ezentűl lovakat kapnak a katonaságtól, lovaikat mielőtt meg nem vizsgálattják a helyi állatorvossal elkülonítve kell tartaniok s be kell jelenteniök a katonai lönyilvántartónak. (Községháza 14. számú szoba). — Igen érdekes tojást tojt az egyik állami tanító tyúkja. A tojásnak két héjja van. A külső és belső héj között csak fehérje van, míg a belső héj alatt rendes tojássárgája és fehérje. A tojások jóval nagyobbak mint a rendes tojások szoktak lenni.

Megérkeztek a gyékény, csuhé cipők, férfi és női papucskok, retikülök, piaci szatyrok az Iparművészeti és Népművészeti Boliba. Ujvidék, Rex-palota, Horthy Miklós-út 1. szám. 7588

Halálozás. Csütörtökön 90 éves korában elhunyt Zomborban dr. Falcione Nándor ügyvéd. Az elhunyt a legutóbbi évtizedig igen jelentős szerepet töltött be Zombor életében. Hosszabb időn keresztül volt városi tanácsnok, a városi törvényhatóság bizottságának pedig évtizedeken keresztül volt tagja. Gazdasági és társadalmi téren ugyancsak élénk tevékenységet fejtett ki. Két évtizeden keresztül igazgatója volt a Zombori Társasági kaszinóknak hosszú időn keresztül látta el a Bácskai Gazdasági Egyesület alelnöki teendőit, ezen felül elbete volt a Magyar Olvasókörnek, a Töryvtárgyletnek és a Sport Egyesületnek is. Halála mély részvétet váltott ki.

**Iparigazolvány nélkül is cséplhetnek azok akiknek háromhavi cséplési gyakorlatuk van**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny közli az iparügyi miniszternek 33500/1944. Ip. sz. rendeletét, amelynek értelmében a rendkívüli viszonyokra való ekkor éle az 1944. évben kivételesen bércséplő iparra szóló iparigazolvány nélkül is végezhetnek bércséplési azok, akik legfeljebb három havi cséplési gyakorlatuk van.

**Tíz hónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit Budapest a Baross Szövet.** ség 17. éetévüket betöltött keresztény ifiak és leányok számára, akik a polgári iskolának, vagy a gimnáziumnak legalább 4 osztályát elvégezték, de beiratkozhatnak középiskolában érettségizett vagy tanítóképzőintézetet végzett fiúk és leányok is. Tanfolyagok: kereskedelmi és jogi alapismeretek, magyar kereskedelmi levelezés, könyvvitel, kereskedelmi és politikai számtan, gyorsírás, gépirás. Az előadások f. évi szeptember hó 1-én d. u. háromnegyed 3 órakor kezdődnek és delután 3-tól 7-ig lesznek. Beiratkozási díj 40 P. Tandíj 300 P, mely havi 30 pengős részletekben fizethető. A beiratkozásnál benyújtandó a születési anyakönyvi kivonat és az iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány. Beiratkozás hétköznaponként d. u. 11-től 2-ig és d. u. 5-től 7-ig VIII. Vas-utca 9 szám alatt. Távlatban lakók beiratkozhatnak a születési anyakönyvi kivonatnak, az iskolai végzettséget igazoló bizonyítványnak és 40 P beiratkozási díjnak postán való beküldésével.

## KÖZGAZDASÁG

### A mezőgazdasági kamarák intézik a mezőgazdaság vasellátását

A múltban a mezőgazdaság vasellátása körül meglehetősen sok panasz hangzott el. A kisebb birtokosok csak az iparosokon keresztül juthattak mezőgazdasági vashoz, vagy esetleg feketén, később a községi vaselosztó bizottságok intézték a kisebb gazdák vasellátását, természetesen megint csak az iparosokon keresztül, míg a szegődényes iparosokkal rendelkező gazdaságok vasellátását a mezőgazdasági kamarák intézték általános megelégedésre.

A gazdaérdekeltség kívánságára július 1-től megváltozott a mezőgazdaság vasellátásának rendszere. Ezentúl nemcsak a szegődényes iparosokkal rendelkező gazdaságok vasellátását intézik a mezőgazdasági kamarák, hanem valamennyi gazda a kamarák útján kapja a községi vaselosztó bizottságtól vasjegyeit. Így a

kisebbségi gazdaságok is abba a helyzetbe kerültek, hogy saját kezükbe kapják a vasjegyüket és annál a vaskereskedőtől vagy iparostól vásárolják meg a mezőgazdasági vasat, akitől akarják.

A mezőgazdasági kamarák a legnagyobb körültekintéssel járnak el a vasjegyek szétosztásánál. Így most már a községi vaselosztó bizottságokon működik, hogy a gazdák igényléseit miképpen bírálják el, s hogy a kamarák által rendelkezésre bocsátott vasjegyek valóban olyan gazdák kezébe kerüljenek, akiknek arra a legnagyobb szükségük van. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint, ezzel a rendszerrel a mezőgazdaság vasellátása terén — a rendelkezésre álló kereteken belül — lényeges javulás várható.

### Újabb forgalmiadómentességet engedélyezett a pénzügyminiszter

A hivatalos lap egyik legutóbbi számában közzé tett 1230/1944. számú rendeletével a pénzügyminiszter újabb forgalmiadó mentességet engedélyezett. A berendezett lakrészek bérbeadásából származó bevételek tudvalevőleg 5 százalék általános forgalmiadó alá esnek. A pénzügyminiszter most menesztette az ipari vállalatok tulajdonában álló, vagy az általuk bérlet építményekben berendezett lakásoknak kizárólag a vállalat muni-

kásai és tisztviselői részére történő bérbeadásából származó bevételeket az általános forgalmiadó alól még abban az esetben is, ha a lakás fő ésséről, világításáról, esetleg takarításáról is a vállalat gondoskodik.

Ugyanebben a rendeletben menesztette a pénzügyminiszter a munkás, ifjúsági, vallásos, közművelődési, jótékonyági és hasonló közéletű egyesületek vagy intézmények által időközönként tartott

műsoros előadásoknak, teadélutánoknak — vagy táncmulasságoknak a rendező egyesület vagy intézmény által szedett belépő- és ruhatári díjat is az általános forgalmiadó alól.

Nem esnek a jövőben általános forgalmiadó alá a vállalat által alkalmazottak segély-, jótéti-, nyugdíj- vagy hasonló rendelkezési alap javára számlában külön összegben felszámított, illetőleg a vevő által a számla összegéből levont és rendelkezésszerű felhasználás céljára külön kezelt összegek sem.

Ismeretes, hogy a levett egyesületek, cserkészcsapások és diákkapcsolatok különböző kereskedelmi és ipari tevékenységei is folytatódnak, hogy az ifjúsági a gyakorlati üzleti életre neveljék. E közérdekű cél támogatására a pénzügyminiszter menesztette ezeknek az egyesületeknek, csapásoknak s diákkapcsolatoknak, illetőleg az ezeket irányító központi szervezetek kereskedelmi és ipari tevékenységéből származó bevételét az általános forgalmiadó illetőleg adóváltás alól. A jövőben az ilyen tevékenység folytatása esetén tartoznak váltásdíj fizetni, amikor az általános szabályok szerinti kisbárosoknak is meg kell fizetniük ezt az adóváltást, azaz az ügyvezető felőlen adóváltás fizetési kötelezettség esetében.

#### A SZÉPSÉG OKA

**Csőpika: Milyen szép vagy anyukám!**  
**Anya: Azért vagyok szép, mert kicsi koromban mindig megettem az egész ebédet!**  
**Csőpika: Szerény apu! Akkor ő biztosan sokat koplalt!**

— De most már mondja meg végre, hogy mit akar tőlem?

— Már megmondtam. Nézni. Sokáig nézni, hogy el ne felejtsem az arcát.

— És miért nem akarja elfelejteni?

— Mert most egy Mária-szobrot akarok faragni fából. Máriát, a kis Jézussal. És Máriát: olyannak szere nem kifaragni, mint amilyen maga. Báróczy kisasszony.

Anikó elpirult zavarában. Jól esett neki a kiüresítés, ami a férfi szavából sugárzott, de el is rémült. Miért akarja ez a szobrász éppen az ő arcát fába faragni? És éppen Mária-szobornak!

— De csak, ha megengedi, — mond a még a férfi.

— A kérésé. Különösnek találom, de nem tilhatom meg.

— Ha megillja, Báróczy kisasszony én engedelmeselek. — mond a szőnyén a férfi. — De ha megengedi, akkor a szobrot elhozom és mély tiszteléssel arra fogom kérni, hogy fogadja el tőlem.

— Ha nekem adja, akkor miért csinálja? Vagy úgy gondolja, hogy én vásároltam meg?

Ember János hangja most nagyon keserű lett:  
 — Nem akarom eladni azt a Mária-szobrot! Nem kérek érte pénzt! Csak azt, hogy fogadja el tőlem.

— De hisz maga szegény ember. És mégis ajándékozik akar nekem adni? — kérdezte Anikó.

— Maga ad nekem ajándékot,



Irta: Falvy Andor

(16)

Báróczy kisasszony, ha elfogadja.

— Nem értem, amit mond.

— En pedig nem magyarázhatom meg. Először, mert semmi jogom ahhoz, hogy magyarázzam. Másodszor pedig, mert úgysem hinne nekem!

— Nem fogadhatok el ajándéko. Idegentől! — mondta hüvelyesen Anikó.

— Nincs igaza, Báróczy kisasszony. Hígyje el, csak idegentől szabad ajándékot elfogadni. Mert az idegen mindig önzelenül ajánlkozik és soha nem akar ellenszolgálatot. A rokonok és ismerősök azonban mindig arra gondolnak, hogy mit fognak kapni érte cserébe.

Anikó kénytelen volt belátni, hogy megint ennek a különös látogatójának van igaza. Már szinte érdekelni kezdte ez a szomorú külsejű Ember János, aki olyannak mutatott neki, amilyeneket nem igen hallott eddig és aki olyat kér tőle, amilyen senki nem kért tőle.

— Nos? megengedi, Báróczy kisasszony? És elfogadja tőlem?

— kérdezte újból a férfi.

— Jó. Elfogadom. De csak egy feltételt alatt. Várjon!

Anikó kiszaladt a látogatószobából.

Fölfutott az intézet lépcsőin oda, ahol a lakószobák vannak. Magához vette pénztárcáját és azazal együtt jött vissza.

— Nézze, kedves Ember János, — mondta, — magának sok munkája lesz, amíg az a szobor elkészül. Én tehát ezt ingyen nem fogadhatom el. Közölje velem a szobor árát és én odaadom előre.

A férfi elpirult és szinte haraggal vágta oda:

— Ezt a szobrot nem tudja megfizetni, Báróczy kisasszony! Ennek a szobornak nincsen ára!

— Olyan drága? — kérdezte halkán Anikó, aki most már megbánva, hogy pénzkínálással megsértette látogatóját.

— Igen, olyan drága! — felelte a férfi. — Mert ennek a szobornak az ára, igen, az ára, az én életem! Az én tönkremenet, meggyilkolt életem! Ez pedig megfizetni nem lehet. Ehhez nem csak önnek

Báróczy kisasszony, hanem a világ leggazdagabb emberének sincs elegendő pénze!

Anikó lehajította a fejét, nem szólt semmit.

— Még egyszer kérdem — szólalt meg a férfi, — elfogadja tőlem az a szobrot, ha kész lesz?

— Elfogadom, — felelte halkán Anikó.

— Megengedi, hogy személyesen hozzam el?

— Megengedem.

— Köszönöm! És most már boldog vagyok! — csengett vidámban a férfi hangja, — Isen vele, Báróczy kisasszony!

Anikó a kezét nyújtotta:

— Isen vele, Ember János!

A férfi olyan hevesen nyúlt a leány keze után, mintha minden eddig elfojt érzése egyszerre akart volna kiörögni. Néhány pillanatig kezében tartotta Anikó kezét, azán mély sóhajás szaladt ki a száján és a kiárat felé indult.

Az ajából még egyszer visszaneézett.

De most már nagyon csillogott a két szeme és mintha a ráncok is elsimulnak volna meggyőzött ábrázán.

Valósággal felépítte az aját és ellünt.

Anikó lehajította fejét áll, néhány percig. Azán lassú lépéssel elindult az ellenkező irány felé. Végigment az intézet folyosóján, ki a kerbe.

A többi leány valahol a kert végében volt.

(Folytatjuk.)

### Kik kaphatnak befőzési cukrot

Gyermeknek félkiló jár

Megjelent a közellátási miniszter rendelete a befőzési cukor kiutalásáról. A befőzéshez ebben az évben cukrot igényelhetnek

az 1932 június 30-a után született gyermekek,

továbbá azok az ingatlan tulajdonosok, ingatlanok hasznélvezői, haszonbérleti, akiknek külön-külön, vagy összesen legalább 300 négyszögöl kiterjedésű, földieperrel, ribizlivél, málnával, cseresznyével, meggyel, körtével, birsalmával, kajszival vagy őszibarackkal beültetett, szakszerűen kezelt termőgyümölcsösök van. Ugyancsak igényelhetnek befőzési cukrot azok a tanintézetek, nevelőintézetek és árvaházak, amelyek legalább tíz növendéknek ellátást nyújtanak, valamint a kórházak, szanatóriumok, klinikák és bábaképző intézetek.

A gyermekek részére félkilogramm befőzési cukrot lehet igényelni. Ezt a cukrot

a háztartás feje legkésőbb július 31-ig igényelhet

szóban vagy írásban annál a közszolgálati elöljárónál, illetve polgármesternél, körzeti jegyfióknál, ahonnan cukorjegyveit kapja, vagy kapnia kellene. Augusztus 8-ig kiadják a gyermekek részére fejenként a félkilogramm cukor vásárlására jogosító „befőzési cukor vásárlási engedélyt”. Ahol házfelügyelők vannak, az engedélyeket a házfelügyelők útján is ki lehet osztani.

### Iff a népcérna

Tartós és mindenféle varráshoz jó

A létűnt régi világban a hulladékokkal, lett legyen az bőr, textil, fém vagy bármilyen anyag, nem sokat törődtek. Csak most, amikor a háború ötödik évében vagyunk, érezzük ennek a roppant nagy anyagpocsékolásnak a káros hatását. Mert bizony, mindenféle hulladékot fel lehet használni, azokat újra lehet gyártani és újra használni.

Igy van ez a pamuthulladékkal is. Az anyaghivatal textilosztályán

a minap mutatták be a hulladék anyagból készült és igen megfelelőnek bizonyult népcérnát.

Az új cérna pamuthulladékból és műszálból készült. Vékonyága és a szakítópróbán megállapított szilárdsága és erőssége folytán mindenféle varráshoz alkalmas. Az új cérna különböző vastagságban készül és a legújabb rendszerű varrógépekhez is alkalmazható. Az azonban, hogy itt az új cérna, nem jelenti azt, hogy most már szabad pazarolni. Az Anyaghivatal ellenőrizteti, hogy a ruhadarabok összevarrásához a megfelelő cérnát használják? Ha pazarlást észlelnek az ellenőrzésnél, a szigorú büntetés nem marad el.

### „PIETET“

Az örök mindenség bölcs Ura magához szolgáltatta hosszú és nehéz szenvedés után 67 éves korában

**SGHNEIDER ADALBERTNÉ**  
szül. Kiss Rozália

nemes lelkét. Temetése folyó hó 15-én, szombaton délután 5 órakor az a református egyház szertartása szerint a gyászházban (Lövész utca 46.) megtartva és innen örök nyughelyére kísérvé.

A gyászoló család

### Országszerte megkezdődött az aratás

Sürgős a munka

A hűvös és nedves tavasz következtében idén az aratás a szokottnál későbbben kezdődött meg. Más években Péter-Pál napján az aratás a legtöbb vidéken már javában folyt, az idén azonban addig csak itt-ott vágtak le némi őszi árpát és rozsot. A múlt hét néhány meleg napja azután gyorsabb ütemben érlelte a gabonát, úgy hogy

a hét elején végre az ország legnagyobb részén megkezdődött az aratás.

A gazdák mindenütt nagy lendülettel fogtak az aratáshoz és hazafias kötelességtudással igyekeznek pótolni a hiányzó munkáskezeket. Kívánatos is, hogy mielőbb keresztben és asztagban legyen a gabona. Ez évben fokozottan fontos, hogy a lehető legkorábbi időpontban megtörténjen az aratás,

ez a légveszély elleni védekezésnek is a legbiztosabb módja.

A megkezdett aratást több vidéken kisebb-nagyobb esők zavarták meg. Kívánatos lenne, hogy most már meleg száraz idő segítse elő az aratás mielőbbi elvégzését. De ha továbbra sem kedvez az időjárás az aratás zavartalan folytatásának, annál fontosabb, hogy a gazdák minden perccel kihasználva igyekezzenek az aratást még a szokottnál is nagyobb erőfeszítéssel idejében elvégezni. A kaszát azután azonnal kövesse az eke és a henger. A rögtön végzett tarlóhántás nemcsak a légveszélytől véd, hanem a jövőévi termést is növeli.

### A játékos vagy amatőr vagy hivatásos

Az Országos Sport Központ nagyjelentőségű határozatai

Magyarországon a labdarúgásban eddig háromféle játékosípust ismertek: amatőrt, nem amatőrt és hivatásos játékos. Emellett számos vizsás helyzet adódott, amit az Országos Sport Központ elvi jelentőségű határozatával megszüntetett. Az OSK ugyanis kimondotta, hogy a jövőben csak amatőr és hivatásos játékos van, a nemamatőr játékos fogalmát megszüntette.

Ezenkívül még egy fontos rendelkezést hozott az OSK. Kimondotta ugyanis, hogy a mérkőzések bevételeiből nemcsak a rendező egyesület, hanem ellenfele is részesedik.

### Rövid sporthírek

**Felhívás!** Felhívom mindazokat, akik a feloszlott Turáni Vadászegyesületnek tagjai voltak és vasárnap délelőttöknél a leventeparancsnokság kijelölt oktatója irányításával foglalkoztak, hogy foglalkozásuk továbbfolytatása végett folyó hó 16-án vasárnap reggel, pontosan 8 órakor a Református Olvasókör udvarán jelentkezzenek. Foglalkoztatásuk felsőbb rendeltetűre folytatódik. — Városi levante parancsnokság.

**Asztali teniszhirek.** Felkérem az újvidéki Beltéri Katolikus Kör férfi és női asztali teniszeseit, hogy szombaton este 7 óra 15 perckor a Kör helyiségében megjelenni sziveskedjenek. A Topolya elleni visszavágó mérkőzésre az alábbi csapatokkal állunk ki: Női csapat: Peterka Evi, Horváth Juliánka, Szabó Veronka és Rovákovics Lili. — Férfi csapat: Hajdu, Nimrichter, Kóri I. és II. Szommer és Juhász. — Szakosztályi intéző.

# APRÓNIRDETESEK

## Állást keres

Fiatallány KISZOLGALÓNŐNEK fizetbe emenne. Cim a kiadóban.

## ELADÓ

3+1-es „Standard” RÁDIO és 2 drb. új női vászon hálóing eladó. Előd.u. 15 földszint. 7755

MUNKARUHÁNAK való vászon és vitrinűveg eladó. Honvéd-u. 58. I. em. ajtó 2. 7758

Standard RÁDIO 3+1 eladó. Retek-utca 20. 7757

TENISZLABDÁK eladók. Cim a kiadóban. 7756

Szombaton KÖVÉR SZAMÁR és LÓHUS kapható a Háltéri lóhúscsarnokban. 7740

Eladó jó SZEREMI BOR. Megtekinthető II. Rákóczi Ferenc-u. 70 sz. alatt 8-tól 10-ig. 7725

Különböző LAKATOSSZERSZÁM eladó. Bánffy-u. 5. 7742

NŐI KERÉKPÁR egészen új eladó. Cim a kiadóban. 7747

ANGORA NYULAK modern ketrec-eladók. Akácfa-u. 5. Újvidék.

## KIADÓ

Két száraz padlós RAKTÁRHELY. SEG azonnal kiadó. Újvidék, Bodza-utca 13. 7751

Összkomfortos modern 3 szobás LAKÁS kiadó azonnalra. Horthy Miklós-sugárút 13. 7748

KÉT összkomfortos LAKÁS kiadó Dálnoki Veress Lajos-u. 7. 7749

## KERESLET

Magyar-német LEVELBZÖT keres gyárvalalat. Ajánlatokat „Levelező” jelűre a kiadó továbbít. 7631

SÜTŐSEGÉDET keresek jó fizetéssel. Ocsenás István sütőmester, Újvidék, Pirosi-u. 29. 7694

BUTOROZOTT SZOBÁT keresek, nagyobb, fürdőszoba, esetleg konyhasználattal, azonnali beköltözésre. Címekért kérem Horváth Lajosnak, Gr. Csáky-u. 12. II. em. 3. sz. eladni. 7714

CIPŐFELSŐRÉSZKÉSZÍTŐT vagy tűző és ragasztónót keresek teljes ellátással és jó fizetéssel. Berecz János cipész, Zsabya, Horthy M. út 33. sz. 7740

BEFÖTTEK eltevéséhez érto aszszonyt felvesz a Horváth étterem (Lloyd). Levente-u. 1. 7760

# Géplakatos és segéd munkást

azonnali belépésre felveszünk

Jelentkezés délelőtt 10-12-ig.

PAX-gyár, Újvidék, Loránffy Zsuzsanna-u. 9.

## Értesítés!

Az újvidéki római katolikus egyházközségi képviselőtestületi választás folyó hó 28-án, pénteken d. e. 11 és d. u. 5 óra között lesz megtartva a Beltéri Katolikus Kör kis tanácstermében. A jelöltek névjegyzéke f. hó 13-ától f. hó 27-ével bezárólag naponként a hivatalos órák alatt d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthető az egyház irodájában, Templom udvar 1. szám alatt. Ugyanott felvilágosítást nyújtanak az érdeklődőknek.

Az adóhátralékok befizetésének végző határideje folyó hó 12.-ike.

Újvidék, 1944. évi július hó 11-én.  
Az újvidéki róm. kat. egyházközség vezetősége.

A topolyai aszfalteniszesezők Újvidéken vendégszerpelnek. Vasárnap, mint már jelentettük hírvető mérkőzés keretében a Beltéri Kör, Törökvs és a UKOK férfi és női csapatokkal mérkőznek. A topolyaiak a legjobb felállításban szerepelnek Újvidéken, névszerint a férfiak: Sztantics, Krómer és Szügyi, nők: Beeskei Erzsé, Bednarik Juliska és Brenyovszki Livia. A mérkőzések a következő sorrendben kerülnek lejátszásra: Szombaton este 7.15 órakor a Beltéri Körben: Topolya—Beltéri Kat. Kör (visszavágó). Vasárnap délelőtt 10 órakor a telepi Magyar Olvasókörben: Topolya—Törökvs és ugyancsak vasárnap este 7 órakor az UKOK helyiségében (Epres-u.) Újvidéki KOK—Topolya mérkőzés. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

Keresek mezőgazdasági SZOLGÁT. Jelentkezni: Lovag-u. 3. 7745

KÖNYVELŐT magyar, német nyelvtudással, ki gyári könyvelésben és anyag kartotéka vezetésében jártas, azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat „Allandó állás” jelűre a kiadó továbbít. 7748

## Különléle

SZARMAZÁSI OKMANYAIRÓL fotókópiát BARTHA GEZÁNÁL, fotó-kino szaküzlet, Hitler-utca 11. Telefon 37-52. 7237

ÉRTESITEM a nagyérdemű közönséget, hogy vidéki munkámat befejeztem és megérkeztem. Újra a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok és kérem további szives pártfogásukat. Kiváló tisztelettel: RIBAR L. ISTVÁN egészségügyi berendezés, központi fűtés, vízvezeték és villanszerelési vállalat. Újvidék, Hitler Adolf-u. 5. — Telefon 35-20. 7750

## Reggeli Újság

N A P I L A P

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 50  
Telefon: 21-37, éjjel 20-38

Kiadó: vitéz Arva (Andrá) Dezső

E L Ö F I Z E T É S :

Egy óra . . . . . P 5.20  
Egy nap . . . . . P 15.—